

Oponentský posudek na diplomovou práci

Zuzana Kopajová, *The Factor of Water in Central Asia* (Praha: IMS FSV UK, 2009), 176 stran, vč. bibliografie a příloh.

Diplomová práce Zuzany Kopajové představuje empiricko-analytickou studii pojednávající o roli vody v regionu postsovětské Střední Asie. Práce je rozdělena do dvou hlavních částí. V první, po stručném úvodu, přibližujícím vymezení tématu, strukturu a cíle práce, jakož i kritiku použitých primárních zdrojů a literatury, podává vyčerpávající přehled nejzavedenějších přístupů k problematice transhraničních vodních toků a řek. Do vybraného teoretického rámce pak v druhé části svojí práce zasazuje vlastní analýzu konkrétních mezistátních a vnitrostátních sporů o vodu ve středoasijském regionu po rozpadu Sovětského svazu v 1991. V závěru stručně diskutuje hlavní zjištění a navrhuje možné směry dalšího bádání.

Práce na mě dělá poněkud rozpačitý dojem, přestože vykazuje nesporné kvality, pro které si zaslouží absolutně nejvyšší hodnocení. Je originální, neotřelá a novátorská, když zasvěceně, až do technicistních detailů, pojednává o tématu, které je, navzdory rostoucímu významu Střední Asie coby ohniska vážných bezpečnostních hrozeb, doposud v západním odborném diskurzu nadále prakticky opomíjeno. Vyznačuje se jasnou, přehlednou, logickou základní stavbou, ačkoli o proporcích jednotlivých částí by se dalo dále diskutovat. Jako celek je prosta faktografických nepřesností, omylů a nepodložených závěrů a svědčí o vskutku důvěrné znalosti sledované problematiky, kterou se autorka v posledních letech měla možnost i na místě systematicky zabývat. (Výjimečně zjištěná přehlédnutí, týkající se např. nuceného vysídlování Uzbeků v Turkmenistánu z tašauské a čardžouské oblasti do karakumské pouště v souvislosti se stavbou Velkého turkmenského jezera za vlády Saparmurata Nijazova, s. 127, padají v zásadě na vrub nedostatků obsažených již v samotném excerpovaném zdroji, v tomto případě konkrétně v citované zprávě organizace "International Crisis Group".) Má pevné teoreticko-metodologické ukotvení, má také, čehož si obzvláště cením, vůbec oporu ve faktech, je věcná, a je fundovaná a vysoce informativní. Bohužel, soudě podle jazykové stránky, množství vyskytujících se formulačních nesrovnalostí, neobratností a prohrěšků proti stylu, čímž trpí nejenom čtivost, ale místy i srozumitelnost sdělení, mám pochybnosti, zdali si autorka ve spěchu před odevzdáním vůbec po sobě stihla práci aspoň jednou pořádně v klidu přečíst.

Za předloženým textem se skrývá bez nadsázky monumentální objem práce. Autorka sesbírala a originálním způsobem zpracovala bohatý empirický materiál k tomuto i v mezinárodním měřítku doposud málo probádanému, přesto vysoce aktuálnímu tématu, který může po dopracování sloužit jako podklad pro regulérní monografický výstup. Jako taková předložená práce daleko přesahuje požadavky kladené na absolventské práce tohoto druhu. S potěšením ji proto mohu doporučit k obhajobě s hodnocením "výborně" a chtěl bych autorku povzbudit, aby práci teď nechala pár týdnů uležet a třeba po prázdninách se k ní ještě vrátila a našla si čas a energii k tomu dotáhnout stovky hodin samostatného výzkumu, které do projektu mezitím investovala, s čistou hlavou do konce v podobě plnohodnotného publikačního výstupu. Jsem přesvědčen, že předložený text, minimálně jeho druhá, "aplikovaná" část, nejenom má co říci, ale že se i může stát zcela průkopnickým počinem; Střední Asii se již nějaký ten pátek zabývám a nevím nic o existenci případné srovnatelné aktuální takto pojaté souhrnné práce, která by k tématu ve světových jazycích vyšla. Zároveň bych ji ale rád v dobré víře upozornil, že tím vstupuje do kompetitivního, zavedeného prostředí, kde se počítá úplně všechno, a to nejenom obsah, ale i forma, způsob podání, celková "stravitelnost" textu, která má také vliv na věrohodnost a přesvědčivost podávaných argumentů a zjištění. Neuhlazená podoba, v jaké autorka výsledky svého výzkumu předložila, momentálně veškeré uvedené přednosti práce devaluje.